

Mandaat Forum Standaardisatie

Hierbij stelt de Ministeriële Commissie Digitale Overheid¹ de doelen, taken, werkwijze en samenstelling van het Forum Standaardisatie voor de periode 2015 – 2017 vast.

Taken Forum Standaardisatie

1. Het Forum Standaardisatie heeft tot taak om te adviseren over veilige en betrouwbare elektronische uitwisseling en (her)gebruik van gegevens tussen overheidsorganisaties en bedrijven, tussen overheidsorganisaties en burgers en tussen overheidsorganisaties onderling, door:
2. voorstellen te doen aan het Nationaal Beraad van de Digicommissaris (NCDO²) voor het opnemen van standaarden op de lijst met open standaarden waarvoor een 'pas-toe-of-leg-uit' regime geldt en voor het opnemen van standaarden op de lijst met gangbare open standaarden, evenals het onderhouden van de procedures voor toetsing van standaarden en het beheer van de genoemde lijsten;
3. adoptie en implementatie van open standaarden van de genoemde lijsten te bevorderen door ondermeer voorlichting voor overheden en bedrijven, netwerkbijeenkomsten en praktische handreikingen;
4. te adviseren over de naleving van overheidsbrede afspraken voor de toepassing van open standaarden en de adoptie daarvan, ondermeer aan de hand van een jaarlijkse monitor en desgevraagd advies bij grote ICT-investeringen van de overheid;
5. de samenhang tussen relevante open standaarden functioneel inzichtelijk te maken en het doen van onderzoek naar ontbrekende of achterblijvende open standaarden en standaardisatie-activiteiten;
6. voorzieningen met overheidsbrede werking te toetsen op kwaliteit en bruikbaarheid en de procedures daarvoor te onderhouden;
7. te adviseren over Nederlandse standpunten inzake internationale ontwikkelingen op het gebied van standaardisatie voor elektronische gegevensuitwisseling met een publiek belang.

Werkwijze Forum Standaardisatie

1. Het Nationaal Beraad kan aanwijzingen geven voor agendering en prioriteitstelling voor het Forum.
2. Het Forum kan zich laten adviseren door externe deskundigen en kan werkgroepen instellen.
3. Het Forum wordt bijgestaan door een secretariaat, het Bureau Forum Standaardisatie (onderdeel van Logius³).
4. De Minister van Economische Zaken is gemandateerd opdrachtgever voor het Bureau Forum Standaardisatie. De minister van Economische Zaken vervult deze functie in afstemming met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
5. In de personele bezetting van het Bureau Forum Standaardisatie wordt voorzien door de directeur van Logius.

¹ Brief van MinBZK aan TK van 28 mei 2014 – KST 26 643-314: "Het kabinet zal een ministeriële commissie Digitale Overheid instellen".

² Ook wel Digicommissaris genoemd.

³ Instellingsbesluit baten-lastendienst Logius, Staatscourant 2012 nr. 27097.

6. Het Bureau Forum Standaardisatie stemt haar werkzaamheden af met het Bureau van de NCDO.
7. Het Forum legt jaarlijks een werkplan voor aan het Nationaal Beraad Digitale Overheid en een rapportage over de uitvoering van de werkzaamheden en resultaten van het voorgaande jaar.

Samenstelling Forum Standaardisatie

1. Het Forum Standaardisatie bestaat uit een voorzitter en leden met deskundigheid en affiniteit met standaardisatie én procesvernieuwing voor een betere elektronische (overheids)dienstverlening én met een achtergrond in het bedrijfsleven, de wetenschap en de overheid (rijksoverheid, decentrale overheid, zowel vanuit beleid als uitvoering).
2. De Minister van Economische Zaken kan in overeenstemming met de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de samenstelling van het Forum Standaardisatie veranderen.
3. Het Forum Standaardisatie is als volgt samengesteld:
  - de heer drs. E. Bleumink, te Amersfoort (SURFNet)
  - de heer mr. G.J. Bronkhorst, te Den Haag (Ministerie van BZK)
  - de heer ir. B. Feijen, te Den Haag (Ministerie van Financiën/ Belastingdienst)
  - de heer drs. C. Franke, te Velsbroek (Franke Interim Management)
  - de heer mr. drs. G.B.J. Hartsink, te Hilversum (CLS Group – 'Banksector')
  - de heer drs. G.W.J.M. Linssen, te Den Haag (Ministerie van Economische Zaken)
  - de heer drs. S.B. Luitjens, te Pieterburen, tevens secretaris (Logius)
  - mevrouw ing. A. de Man, te Zoetermeer (Interprovinciaal Overleg)
  - de heer drs. W. van Nunspeet, te Rotterdam (Centraal Bureau voor de Statistiek)
  - de heer ing M. Reuvers, te Beuningen (Geonovum)
  - de heer em. prof. dr. P. Ribbers, te Tilburg (Universiteit Tilburg)
  - de heer N. Romijn, te Den Haag (Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten, KING)
  - de heer W.H.G. Sijstermans, te De Kwakel (Ministerie van BZK en CTO Rijksdienst)
  - de heer S. Spoormaker RI, te Barendrecht (COPAS – 'Logistieke sector')
  - de heer ing. M.J.A. Steltman, te Leimuideren (Dutch Hosting Providers Association)
  - de heer ing. B.J. Uffen, te Monnickendam (BKWI)
  - de heer drs. N.J. Westpalm van Hoorn, te Den Haag, tevens voorzitter

TOELICHTING

In de visie van het Kabinet hebben standaarden grote economische en maatschappelijke voordelen voor burgers, bedrijven (ICT-gebruikers en -aanbieders) en overheden. Standaarden en gestandaardiseerde voorzieningen zijn noodzakelijk voor het overheidsbreed veilig en betrouwbaar elektronisch kunnen vinden, uitwisselen en hergebruiken van gegevens. Ze vormen randvoorwaarden voor het bereiken van excellente, lastenarme en kostenefficiënte dienstverlening en éénmalige gegevensaanlevering. Om maatschappelijke problemen aan te pakken zullen overheidsorganisaties immers in steeds wisselende verbanden moeten samenwerken. Bovendien zijn overheden door open standaarden minder afhankelijk van ICT-leveranciers. Open standaarden gaan *leveranciers-afhankelijkheid* en eilandautomatisering tegen en zorgen voor het benutten van schaalvoordelen.

Begin oktober 2014 is de functie van het College Standaardisatie ondergebracht in het Nationaal Beraad, het hoogambtelijk en overheidsbrede gremium dat onder de verantwoordelijkheid valt van de Digicommissaris⁴. Het Forum Standaardisatie (deskundigen uit de wetenschap, het bedrijfsleven en de overheid) adviseert sindsdien het Nationaal Beraad zoals het voorheen aan het College Standaardisatie adviseerde.

Aan het Nationaal Beraad nemen hoge ambtenaren deel met gezag om besluiten het goede gewicht te kunnen geven en om de (eigen) organisaties/achterban te binden aan afgesproken standaarden. Beslissingen hierover zijn een publieke verantwoordelijkheid, omdat de overheid zélf bepaalt welke standaarden zij overheidsbreed gebruikt, afwegende wat de soms

⁴ Brief van Min BZK aan TK van 28 mei 2014 – KST 26 643-314.

tegengestelde belangen zijn binnen en buiten de overheid. Een voordeel is dat standaardisatie daarmee onderdeel wordt van een integrale agenda voor elektronische overheidsdienstverlening. Door het Nationaal Beraad kunnen prioriteiten worden gesteld voor het uitwerken van standaardisatievraagstukken.

Het Forum Standaardisatie heeft als taak standaardisatie te bevorderen voor het verbeteren van (werk)processen tussen overheden en bedrijven en tussen overheden en burgers. Dat gaat over afspraken over organisatorische, semantische en technische standaarden en de kwaliteit van generieke voorzieningen, die veilige en betrouwbare uitwisseling en hergebruik van gegevens (interoperabiliteit) tussen overheidsorganisaties en burgers en bedrijven en tussen overheidsorganisaties onderling mogelijk maken. Technische standaarden zijn afspraken over transport en logistiek van de gegevensuitwisseling. Semantische standaarden zijn afspraken over de eenduidige betekenis van gegevens in ketens en werkprocessen. Organisatorische standaarden zijn afspraken over het hanteren van eenduidige werkprocessen.

Het Forum wijst overheidsorganisaties en marktpartijen de weg naar toekomstvaste keuzen bij complexe standaardisatievraagstukken met bovensectorale werking. Door duidelijk te maken welke open standaarden door overheidsorganisaties gebruikt moeten worden. Hiertoe worden lijsten met open standaarden en voorzieningen bijgehouden gericht op overheidsbrede toepassing, waaronder de lijst met standaarden waarvoor een 'pas-toe-of-leg-uit' regime geldt (via bestuurlijke afspraken zoals NUP, of de rijksinstructie⁵). Bij advisering wordt zo veel mogelijk informatie betrokken over de publiek/private meerwaarde van standaarden en de economische impact (kosten en baten). Om adoptie van standaarden te ondersteunen wordt de functionele samenhang tussen verschillende open standaarden en de toepassingen inzichtelijk gemaakt. Hierbij wordt ook een relatie gelegd met het beheer van de Nederlandse Overheid Referentie Architectuur (NORA), dat een overheidsbreed kader geeft voor interoperabiliteit voor elektronische overheidstoepassingen. Onderzoek wordt gedaan naar ontbrekende of achterblijvende open standaarden en standaardisatieactiviteiten, bijvoorbeeld voor open overheidsdata. Brede toepassing bij overheden en bedrijven wordt bevorderd door onder meer informatiebijeenkomsten. Het Forum adviseert over de naleving van de gemaakte afspraken en de mate van adoptie, mede op basis van informatie uit een jaarlijkse monitor. Ieder jaar legt het Forum een werkplan voor aan het Nationaal Beraad en een rapportage over de werkzaamheden, de bevindingen en de resultaten over de werkzaamheden en de resultaten van het afgelopen kalenderjaar.

Het Forum ⁶ heeft haar gezag, nut en noodzaak de afgelopen jaren nadrukkelijk bewezen. Kenmerkend en uniek voor het Forum zijn de deskundigheid, de onafhankelijke positie en de brede scope door inbreng van het bedrijfsleven (o.a. logistiek, financiële dienstverlening, midden- en kleinbedrijf), de overheid en de wetenschap, die allen ook zitting hebben in het Forum. Bovendien hanteert het Forum een beproefde, open en robuust gebleken werkwijze. Het Forum wordt ondersteund door een secretariaat, dat is ondergebracht bij Logius, de dienst digitale overheid van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het Forum werkt nauw samen met partijen met een voorbeeldfunctie, bijvoorbeeld de Rijksdienst (ICCIO), VNG/KING en Logius en met relevante doelgroepen, zoals overheidsorganisaties (beleid en uitvoering), beheerders, burgers, bedrijven (ICT-gebruikers en ICT-aanbieders) en internationale standaardisatie-organisaties. Mede daardoor is een steeds minder vrijblijvend regime voor adoptie van standaarden en gestandaardiseerde voorzieningen mogelijk geworden.

Het Forum bestaat uit vertegenwoordigers die deelnemen vanuit de overheid, het bedrijfsleven en de onderzoekswereld. De deelnemers van het Forum worden nemen op persoonlijke titel deel op basis van gezag en een brede blik op en/of deskundigheid met betrekking tot standaardisatie én procesvernieuwing voor een betere elektronische (overheids)dienstverlening en een kwalitatief uitstekende Digitale Infrastructuur.

⁵ Instructie rijksdienst bij aanschaf ICT-diensten of ICT-producten, Staatscourant 2008 nr. 837.

⁶ Instellingsbesluit College en Forum Standaardisatie 2012, Staatscourant 2011, nr. 23581.